

Kultūros paveldo objektų individualių
apsaugos reglamentų išdavimo taisyklių
2 priedas

**KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALAUS APSAUGOS REGLAMENTO
TVIRTINIMO AKTAS**

2023-05-18 Nr. IRKS -7
(data)

Kaunas
(tvirtinimo
vieta)

Tvirtinu Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų kompleksas, unikalus kodas 26904

individualų apsaugos reglamentą

Parengimo data: 2023-05-18

Rengėjas (-ai): Nekilnojamojo Kultūros paveldo ekspertė Nijolė Steponaitytė

Apsaugos zona (pažymėti):

☐	laikinei nenustatoma apsaugos zona
☒	nenustatomas fizinės apsaugos pozonis
☐	nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis

Apsaugos zonos ir jos pozonių ribų plano techninį rengimo darbą atliko: Kultūros paveldo centras

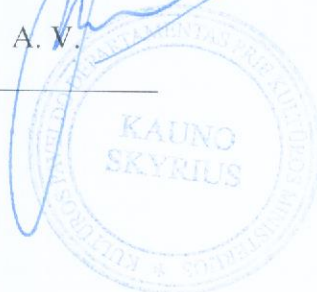
Prie tvirtinimo akto pridedama: Reglamentas - 13 lapų, priedai – 12 lapų.

Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
Kauno teritorinio skyriaus vedėjas
(tvirtinančiojo pareigos)

(parašas)

Svaigėdas Stoškus
(vardas, pavardė)

A. V.

Kultūros paveldo objektų individualių
apsaugos
reglamentų išdavimo taisyklių
(1 priedas)

PATVIRTINTA

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Kauno teritorinio skyriaus vedėjas

(pareigų pavadinimas)

2023 m. gegužės 18 d. tvirtinimo aktu Nr.
IRKS-7

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALUS APSAUGOS REGLAMENTAS

2023-05-18 Nr. IRKS-8
(data)

Kaunas
(parengimo
vieta)

I. BENDRIEJI DUOMENYS

1. Bendrieji kultūros paveldo objekto duomenys¹

1.1. pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre (toliau – Registras)

Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų kompleksas, unikalus kodas Registre 26904 kompleksą sudaro:

1. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso arklių gydyklos pastatas (unikalus kodas Registre 37525, 1991-7008-1102)
2. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso ūkinis pastatas (unikalus kodas Registre 37526, 1991-7008-1113)
3. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso kalvės pastatas (unikalus kodas Registre 37527, 1991-7008-1124)
4. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso ginklų sandėlio pastatas (unikalus kodas Registre 37528, 1991-7008-1079)
5. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso didžiųjų arklidžių pastatas (unikalus kodas Registre 37529, 1991-7008-1068)
6. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso mažųjų arklidžių pastatas (unikalus kodas Registre 37530, 1991-7008-1057)
7. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso pastatas (unikalus kodas Registre 37531, 1991-7008-1046)
8. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso pirmas pirties pastatas (unikalus kodas Registre 37532, 1991-7008-1357)
9. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso arklidžių pastatas (unikalus kodas Registre 37533, 1991-7008-1379)

¹ Įrašomi duomenys, žinomi individualaus apsaugos reglamento sudarymo metu. Su pasikeitusiais 1.4, 1.5, 1.8, 1.9 bendraisiais kultūros paveldo objekto duomenimis valdytojai gali viešai ir nemokamai susipažinti Kultūros vertybių registro duomenų bazėje interneto adresu: <http://kvr.kpd.lt/heritage>

10. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso valgyklos pastatas (unikalus kodas Registre 37534, 1991-7008-1035)
11. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso pirmas sandėlis (unikalus kodas Registre 37535, 1991-7008-1396)
12. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso pirmas kareivinių pastatas (unikalus kodas Registre 37536, 1991-7008-1013)
13. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso antras kareivinių pastatas (unikalus kodas Registre 37537, 1991-7008-1024)
14. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso trečias kareivinių pastatas (unikalus kodas Registre 37538, 1991-7008-3019)
15. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso sargybinės pastatas (unikalus kodas Registre 38326, 1991-7008-3024)
16. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso ketvirtas kareivinių pastatas (unikalus kodas Registre 38327, 1991-7008-3038)
17. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso antras sandėlis (unikalus kodas Registre 37539, 1991-7008-3126)
18. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų arklidžių-sandėlio pastatas (unikalus kodas Registre 37540, 1991-7008-3208)
19. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso antras pirties pastatas (unikalus kodas Registre 37541, 1991-7008-3230)
20. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso pirmas karininkų tarnų pastatas (unikalus kodas Registre 37542, 1991-7008-3228)
21. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso ledainės pastatas (unikalus kodas Registre 37543, 1991-7008-3284)
22. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso pirmas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37544, 1991-7008-1017)
23. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso antras karininkų namas (unikalus kodas Registre 37545, 1993-7008-7010)
24. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso trečias karininkų namas (unikalus kodas Registre 37546, 1994-7008-2027)
25. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso ketvirtas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37547, 1994-7008-2016)
26. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso penktas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37548, 1990-7008-7018)
27. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso šeštas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37549, 1993-7008-3011)
28. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso rūsys (unikalus kodas Registre 37550, 1999-6010-6016)
29. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso antras karininkų tarnų pastatas (unikalus kodas Registre 37551, 1999-6010-6027),
30. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso septintas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37552, 1990-0025-6014)

1.2. adresas Kauno miesto sav. Kauno m.

1.3. įrašymo į Registrą teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.)

Kultūros vertybių apsaugos departamento direktoriaus įsakymas; 2003-02-25; Nr. I-039;

1.4. inicijavimo skelbti saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -;

1.5. skelbimo saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) :
Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 29 d. įsakymas Nr. ĮV – 190 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“

1.6. skelbimo kultūros paminklų teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -;

1.7. unikalūs žemės sklypo Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre)

Į nekilnojamosios kultūros vertybės teritoriją patenka žemės sklypai, kurių unikalūs Nr.:

4400-1089-8567, 1901-0241-0112, 1901-0241-0075, 4400-1059-0676, 4400-0970-4583., 4400-0234-9396, 1901-0241-0044, 4400-2175-7244, 1901-0241-0040, 4400-1277-0188, 4400-1089-8612, 4400-1059-1489, 1901-0241-0031, 1901-0241-0015, 1901-0241-0034, 4400-0950-4849, 4400-2874-0540, 4400-4458-3079

1.8. unikalūs statinio Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre)

Į nekilnojamosios kultūros vertybės teritoriją patenka statiniai, kurių unikalūs Nr.:

1991-7008-1102, 1991-7008-1113, 1991-7008-1124, 1991-7008-1079, 1991-7008-1068, 1991-7008-1057, 1991-7008-1046, 1991-7008-1357, 1991-7008-1379, 1991-7008-1035, 1991-7008-1396, 1991-7008-1013, 1991-7008-1024, 1991-7008-3019, 1991-7008-3024, 1991-7008-3038, 1991-7008-3126, 1991-7008-3208, 1991-7008-3230, 1991-7008-3228, 1991-7008-3284, 1991-7008-1017, 1993-7008-7010, 1994-7008-2027, 1994-7008-2016, 1990-7008-7018, 1993-7008-3011, 1999-6010-6016, 1999-6010-6027, 1990-0025-6014

1.9. yra kito kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje (kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalūs kodas

Registre): -;

1.10. vertingosios savybės ar saugomos dalys ir elementai užfiksuoti ir teritorijos ribos apibrėžtos/nustatytos

(kultūros paveldo objekto apskaitos dokumento pavadinimas, data, Nr., sudaręs/patvirtinęs subjektas)

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas, 2023-02-27 Nr. KPD-SK-230/2 ir Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas, sudarė Kultūros paveldo centras; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Trečioji nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba.

1.11. už apsaugą atsakinga institucija (pavadinimas, centrinės buveinės ar padalinio adresas)

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinis skyrius, Rotušės aikštė 29, Kaunas, tel. faks. (8 37) 22 86 41, el. paštas kaunas@kpd.lt

II. PAVELDOSAUGOS REIKALAVIMAI

2. Kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos paveldosaugos reikalavimai:

Individualiame apsaugos reglamente nagrinėjamoje Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso (u. k. 26904) teritorijoje – statiniai saugomi kartu su kultūros paveldo objekto teritorija – kultūros vertybių užimamu ir funkciškai, kompoziciškai ir istoriškai susijusiu žemės plotu.

2.1. Bendrieji paveldosaugos reikalavimai (Krašto apsaugos tikslams skirtoje teritorijoje žiūr. 2 priedą - galioja su valstybės gynyba susijusių poreikių įgyvendinimui).

2.2. Bendrieji tvarkybos reikalavimai

2.2.1. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso apsaugos tikslas yra sudaryti sąlygas dabarties ir ateities kartoms nekilnojamąjį kultūros paveldą pažinti, lankyti ir juo naudotis.

2.2.2. Saugomos visos pastatų dalys, vertingosios savybės ir teritorija.

2.2.3. Vertingosios savybės yra visos pirminio susiformavimo dalys bei elementai, kurie sudaro tokių požymių turinčią visumą, fiksuoti pastatų komplekso dokumentuose kaip vertingosios savybės, kurios tikslinamos ir papildomos tyrimų pagrindu.

2.2.4. Nevertingi intarpai yra įvairūs statybiniai ir kitokie medžiaginiai ir struktūriniai elementai, vėlesnių pakeitimų ir perdirbimų metu įrengti arba kitaip atsiradę pastatų komplekse, nederantys su autentiška medžiaga ir atlikimo technika, neturintys laiko ženklų, keičiantys autentišką formą ir vietą, pastatų komplekso apimtį ir sudėtį, žalojantys kultūrinės vertės požymius, fiksuotus pastatų komplekso apsaugos dokumentuose.

2.2.5. Pastatų komplekso tvarkyba atliekama, vadovaujantis paveldosaugos reikalavimais ir patvirtintais paveldo tvarkybos reglamentais.

2.2.6. Visi tvarkomieji paveldosaugos ir tvarkomieji statybos darbai privalo užtikrinti pastatų komplekso vertingųjų savybių išsaugojimą.

2.2.7. Tvarkybos darbų tikslas yra ir išsaugoti ir atskleisti vertybės estetinę bei istorinę vertę, grindžiant juos tyrimų duomenimis, išsaugoti kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos vertingąsias savybes, palaikyti gerą fizinę būklę, užtikrinti naudojimą, leidžiantį išsaugoti nustatytą sudėtį ir apimtį, pagrindinius kultūrinės vertės požymius ir teritoriją.

2.2.8. Kultūros paveldo tvarkyba atliekama:

- pagal nustatytus paveldosaugos reikalavimus;
- pagal kultūros paveldo objekto tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministrų;
- pagal kultūros ministro patvirtintus paveldo tvarkybos reglamentus, nustačius reikalavimus konkrečioms tvarkybos darbams.

2.2.9. Tvarkybos darbai vykdomi, nepažeidžiant vertingųjų savybių, nustatytų Akte.

2.2.10. Pritaikant kultūros paveldo objektą. Vertingosios savybės keičiamos minimaliai, sudarant galimybes atkurti būklę, buvusią iki pakeitimų.

2.2.11. Restauravimas ir atkūrimas turi baigtis, kai prasideda hipotezės.

2.2.12. Restauravimo ir atkūrimo darbų metu, atliekant trūkstančių dalių atkūrimą, vadovautis principu, jog atkuriamos dalys turi harmoningai įsiliesti į pastatų komplekso, jo dalių visumą ir tuo pačiu metu skirtis nuo originalo, kad restauruotos dalys neklastotų meninės ir istorinės tiesos.

2.2.13. Su atkūrimu susiję darbai projektuojami ir atliekami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme įtvirtintu apibrėžimu: atkūrimas yra

neišlikusios nekilnojamosios kultūros vertybės atkūrimas išimtiniais atvejais, pagal nustatytas neišlikusias vertingąsias savybes, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus, laikantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 11 straipsnyje įvardintų architektūros kokybės kriterijų. Atkuriant išsaugomos atkuriamos vertybės išlikusios dalys ir elementai, jie gražinami į pirminę vietą, tiksliai pakartojamos ar naujai sukuriamos neišlikusios dalys ir elementai.

2.2.14. Konservavimo, restauravimo ir atkūrimo darbai atliekami tik, remiantis tyrimų duomenis, siekiant išsaugoti autentiškumą – komplekso savybes, apimančias pirminę ir istoriškai susiklosčiusią vertybės paskirtį, išraišką ir savitą pavidalą-formą, panaudotas medžiagas, konstrukcijas, suplanavimą, atlikimo technologiją, aplinką.

2.2.15. Pritaikant kultūros vertybę būtina vadovautis principu, jog, esant būtinybei, suderinant valdytojo ir visuomenės poreikius, minimaliai keičiant vertingąsias savybes, privaloma užtikrinti galimybę atkurti būklę, buvusią iki pakeitimų, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus.

2.3. Naudojimo sąlygos:

2.3.1. Nors kultūros vertybės teritorija jau pakitusi, naudojant Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų kompleksą, būtina išsaugoti tai, kas išliko: komplekso vertingąsias savybes ir sudaryti sąlygas jas eksponuoti.

2.3.2 Valstybės ar savivaldybės institucijų priimami teisės aktai, iš jų – teritorijų planavimo dokumentai, kuriais būtų keičiama pastatų komplekso arba atskirų statinių ar jų dalių patalpų naudojimo paskirtis, turi būti derinami Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritoriniame skyriuje.

2.3.3. Keičiant pastatų komplekso arba atskirų statinių ar jų patalpų paskirtį, negalima iš esmės keisti vertingųjų savybių.

2.4 Reikalavimai statinių ar įrenginių statybai: statinių aukščiui, tūriui, išorės apdailos medžiagoms (Krašto apsaugos tikslams skirtoje teritorijoje žiūr. 2 priedą galioja su valstybės gynyba susijusių poreikių įgyvendinimui reikalingų naujų statinių ir įrenginių statybai):

- statant naujus, reikalingus krašto gynybai pastatus teritorijoje PR dalyje link šlaitų bei ŠR esančioje teritorijos dalyje - galioja su valstybės gynyba susijusių poreikių įgyvendinimui aktualūs reikalavimai žiūr. 2 priedą, kurio schemeje parodyti sąlyginiai, apytikriai numatomų statyti pastatų užimami plotai, tikslūs bus nurodyti projektavimo stadijoje.

- statant naujus pastatus, minimoje teritorijoje, galimas 1 – 2 a. užstatymas su pastoge. (žiūr. 2 priedo schemą, su parodytu planuojamu užstatymu).

2.4.1. Krašto apsaugos tikslams skirtoje teritorijoje žiūr. 2 priedą - naujų pastatų bei jų detalių, angų mastelis, medžiagos turi atitikti visos kultūros vertybės teritorijos stilistiką, tačiau neimituoti istorinių elementų, apdailos ir kt. Pastatai turi būti su būdingais šlaitiniais stogais, artimų istoriniams spalvinių sprendimų.

2.4.2. Saugomuose kultūros paveldo statiniuose draudžiama naikinti autentiškumo požymius, pristatyti papildomus aukštus, antžeminius priestatus, įrengti naujas mansardas.

2.4.3. Prarastų kultūros paveldo objekto dalių ir elementų savito pavidalo – formos bei medžiagiškumo atkūrimo atveju galimas naujų technologijų panaudojimas, išskyrus pakaitalus iš nenatūralių medžiagų, pavyzdžiui plastikines apdailos lenteles, dengtus profiliuota skarda pramoninius sieninius panelius, čerpes imituojančias plieno skardos dangas ir pan.

2.4.4. Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai: suolai, šviestuvai ir kt. projektuojami ir gaminami iš natūralių medžiagų: medžio, metalo, akmens.

2.4.5. Reikalavimai inžinerinių statinių statybai:

- statiniai įrengiami nepažeidžiant vertingųjų savybių, antžeminiams statiniams parenkamos vietos, mažiausiai veikiančios vertybės apžvalga;

- atsinaujinančių energijos įrengimų - saulės šviesos energijos elektrinių, vėjo jėgainių, lauko antenų ir kiti techninių įrenginių statyba kultūros paveldo objekto teritorijoje galima nepažeidžiant

saugomų statinių vertingųjų savybių, suderinus su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritoriniu skyriumi.

2.4.6. Rekonstruojant teritorijoje esančius kitus statinius, ar nevertingas saugomų statinių dalis, papildant esamą teritorijos planinę struktūrą naujais tūriais turėtų būti vadovaujamas nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos akto reikalavimais, šio kultūros paveldo statinių komplekso individualaus apsaugos reglamento reikalavimais.

2.4.7. Naujai įrengiamų funkcinės įrangos elementų stilistika, mastelis, medžiagos turi atitikti zonos stilistiką, mastelį bei būdingas medžiagas.

2.4.8. Projektuojant įvažiavimus, patekimą į kultūros vertybės teritoriją, remtis tyrimų medžiaga. *Krašto apsaugos tikslams skirtoje teritorijoje žiūr. 2 priedą*, nauji pravažiavimai gali būti planuojami, nepažeidžiant komplekso vertingųjų savybių.

2.4.9. Valstybės ar savivaldybių institucijų priimami teisės aktai, teritorijų planavimo dokumentai, kuriais keičiama pastatų komplekso arba atskirų statinių ar jų patalpų naudojimo paskirtis turi būti derinami su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritoriniu skyriumi.

2.5. Priežiūros sąlygos:

2.5.1. Turi būti gautas už kultūros paveldo objekto apsaugą atsakingos institucijos sutikimas, jeigu norima:

- dalyti į atskiras dalis nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje esančius sklypus ir keisti jų ribas, išskyrus Saugomų teritorijų įstatymo nustatytus atvejus;
- kultūros paveldo teritorijoje keisti žemės naudojimo paskirtį;

2.5.2. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso priežiūros tikslas – išsaugoti ir palaikyti gerą fizinę šios kultūros vertybės būklę, išvengti vertingųjų savybių, sudedamųjų dalių ir teritorijos kitimo ir vandalizmo.

2.5.3. Priežiūros metu atliekami darbai, kurie skirti tik statinių bei teritorijos komponentų priežiūrai ir kuriais nežalojami, nenaikinami bei nekeičiami kultūros vertybės apskaitos dokumentuose nustatytos šio komplekso saugomos dalys ar elementai bei pagrindiniai kultūrinės vertės požymiai.

2.5.4. Valdytojas privalo prižiūrėti kultūros vertybę, jos teritoriją, laiku šalinti atsiradusius defektus ir apsaugoti statinius nuo neigiamo aplinkos poveikio, patalpose palaikyti reikiamą mikroklimatą, šalinti taršos šaltinius.

2.5.5. Valdytojas privalo pranešti už apsaugą atsakingai institucijai apie nekilnojamajai kultūros vertybei iškilusią grėsmę, kurios pats pašalinti nepajėgia arba tam neturi reikiamos kvalifikacijos ar leidimo.

2.5.6. Želdinių ir teritorijos priežiūros darbai: apžiūra, taršos šaltinių šalinimas, išlinkusių ar iškritusių dangos ir reljefo tvirtinamųjų elementų, jei jie yra vertingosios savybės, gražinimas į pirminę vietą ir įtvirtinimas, sausuolių, vėjavartų, nevertingų medžių ir krūmų šalinimas iš želdynų, atskirų vietų regeneravimas.

2.5.7. Priežiūros darbai atliekami nuolat, be projektinės dokumentacijos, bet su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinio skyriaus pritarimu, darbai apmokami kultūros vertybės savininko, valdytojo ar naudotojo lėšomis.

2.5.8. Valdytojai, savininkai, naudotojai privalo leisti kultūros ministro numatyta tvarka Kultūros paveldo departamento ar Savivaldybės paveldosaugos padalinio specialistams apžiūrėti kultūros vertybę.

2.5.9. Valdytojai, savininkai, naudotojai, sužinoję apie komplekso sudėtinių dalių – statinių, želdinių ar kitų teritorijos elementų gadinimą, žalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, gresiančias, ar įvykusias avarijas, turi nedelsiant pranešti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritorinio skyriui ir imtis priemonių vertingosioms savybėms išsaugoti.

2.5.10. Esant poreikiui, atliekami istoriniai-ikonografiniai, architektūriniai, konstrukcijų, polichromijos, archeologiniai ir kiti tyrimai, reikalingi projektavimo darbams.

2.6. Draudžiama:

2.6.1. Pažeisti, naikinti, griauti ar kitaip žaloti Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso statinių vertingąsias savybės, nurodytas nekilnojamosios kultūros vertybės akte.

2.6.2. Pastatuose – kultūros vertybėse – gaminti, sandėliuoti sprogstamąsias, degiąsias, chemiškai aktyvias, aplinką teršiančias medžiagas, kurti sąvartynus, laikyti atliekas, naudoti gamybines stakles, įrenginius ir kitokius mechaninius variklius, darančius dinaminį, vibracinį poveikį ir galinčius sukelti vertybių pokyčius bei avarijas, įrengti laboratorijas ir saugyklas, susijusias su nepalankiu esamoms vertybėms temperatūros ir drėgmės režimu, taip pat chemiškai aktyvių medžiagų naudojimu ir laikymu.

2.7. Reikalavimai apželdinimui, želdinių aukščiui, tūriui tvarkymo darbams:

(Krašto apsaugos tikslams skirtoje teritorijoje žiūr. 2 priedą - galioja su valstybės gynyba susijusių poreikių įgyvendinimui reikalingas želdinių tvarkymas):

2.7.1. Nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje draudžiama sodinti vertingąsias savybes užstosiančius želdinius.

2.7.2. Saugomi dendrologiniu, ekologiniu, estetiniu požiūriu vertingi ir kraštovaizdžiui reikšmingi želdiniai. Apželdinant teritorijas vengtini invazinių rūšių želdiniai.

2.7.3. Želdynų ir želdinių tvarkymo darbai vykdomi vadovaujantis želdinių tvarkymo projektais, apsaugos ir tvarkymo reglamentais, Aplinkos ministerijos patvirtintomis Medžių ir krūmų, vandens telkinių, esančių želdynuose, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėmis.

2.7.4. Valdytojai privalo nuolat atlikti želdinių priežiūros darbus.

2.7.5. Valdytojai turi teisę:

- privačioje žemės valdoje esančius želdynus ir želdinius, kurie teisės aktais nėra priskirti saugotiniams, tvarkyti savo nuožiūra, nepažeidžiant kaimyninių žemės sklypų ir namų valdų savininkų, valdytojų ar naudotojų interesų;

- sudaryti sutartis su fiziniais ar juridiniais asmenimis, valstybės institucijomis ir savivaldybėmis dėl želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros, kovos su augalų ligomis ir kenkėjais.

2.7.6. Menkaverčiai savaiminiai želdiniai, užgožiantys, žalojantys kultūros vertybes, turi būti šalinami.

2.8. Reikalavimai valdymui ir naudojimui:

2.8.1. Valdytojų pareiga – išsaugoti nekilnojamąją kultūros vertybę.

2.8.2. Valdytojai privalo:

- leisti Kultūros ministro nustatyta tvarka Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos, savivaldybės paveldosaugos padalinio, taip pat, Valstybinės kultūros paveldo komisijos nariams ir pareigūnams ar jų įgaliotiems specialistams apžiūrėti kultūros paveldo objektą, fiksuoti kultūros paveldo objekto būklę ir sutartomis sąlygomis atlikti tyrimus;

- sudaryti sąlygas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir kitų įstatymų reikalavimus atitinkančias sąlygas visuomenei lankyti ir pažinti nekilnojamąsias kultūros vertybes;

- leisti už apsaugą atsakingai institucijai kultūros paveldo objektą ženklinti tipinėmis ir/ar individualiai sukurtomis lentomis ir rodyklėmis;

- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritoriniam skyriui pateikti objekto tvarkybos projektus ir visus projektus, kurių įgyvendinimas paveiktų tokio objekto aplinką;

- sužinoję apie šios kultūros vertybės ar jos teritorijos sugadinimą, sužalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, gresiančias ar įvykusias avarijas, ir/ar jai iškilusią grėsmę, kurios pats pašalinti nepajėgia arba neturi tam tinkamos kvalifikacijos ar leidimo, turi nedelsdami pranešti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritoriniam skyriui.

2.9. Reikalavimai tyrimams:

2.9.1. Tvarkybos, atkūrimo, pastatų komplekso pritaikymo darbai atliekami remiantis ardomųjų ir taikomųjų mokslinių tyrimų duomenimis.

2.9.2. Ardomieji ir taikomieji tyrimai atliekami ir jų ataskaitos rengiamos šiuos tyrimus reglamentuojančių paveldo tvarkybos reglamentų nustatyta tvarka.

Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų kompleksą sudaro: 1.1. pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre (toliau – Registas)

Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų kompleksas, unikalus kodas Registre 26904 kompleksą sudaro (pažymėti plane Nr.).

Pastatai, kultūros paveldo objektai, esantys Krašto apsaugos tikslams skirtoje teritorijoje: pažymėti Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų plane TRP ir 2 priedo schemoje:

- 1. komplekso arklių gydyklos pastatas (u. k. 37525)
- 2. ūkinis pastatas (u. k. 37526),
- 3. kalvės pastatas (u. k. 37527),
- 4. ginklų sandėlio pastatas (u. k. 37528),
- 5. didžiųjų arklidžių pastatas (u. k. 37529),
- 6. komplekso mažųjų arklidžių pastatas (u. k. 37530),
- 7. pastatas (u. k. 37531),
- 8. pirmas pirties pastatas (u. k. 37532),
- 9. arklidžių pastatas (u. k. 37533),
- 10. valgyklos pastatas (u. k. 37534),
- 11. pirmas sandėlis (u. k. 37535),
- 12. pirmas kareivinių pastatas (u. k. 375236),
- 13. antras kareivinių pastatas (u. k. 37537),
- 14. trečias kareivinių pastatas (u. k. 37538),
- 15. sargybinės pastatas (u. k. 38326),
- 16. ketvirtas kareivinių pastatas (u. k. 38327).

Pastatai – kultūros paveldo objektai, esantys miesto teritorijoje (pažymėti Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų plane TRP):

- 17. sandėlis (u. k. 3753)
- 18. arklidžių-sandėlio pastatas (u. k. 37540,)
- 19. antras pirties pastatas (unikalus kodas Registre 37541)
- 20. pirmas karininkų tarnų pastatas (unikalus kodas Registre 37542)
- 21. ledainės pastatas (unikalus kodas Registre 37543, 1991-7008-3284)
- 22. pirmas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37544, 1991-7008-1017)
- 23. antras karininkų namas (unikalus kodas Registre 37545, 1993-7008-7010)
- 24. trečias karininkų namas (unikalus kodas Registre 37546, 1994-7008-2027)
- 25. ketvirtas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37547, 1994-7008-2016)
- 26. penktas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37548, 1990-7008-7018)
- 27. šeštas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37549, 1993-7008-3011)
- 28. rūsys (unikalus kodas Registre 37550, 1999-6010-6016)
- 29. antras karininkų tarnų pastatas (unikalus kodas Registre 37551, 1999-6010-6027),
- 30. septintas karininkų namas (unikalus kodas Registre 37552, 1990-0025-6014)

Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų komplekso teritorijoje esančios vertingosios savybės:

- 31. Valgyklos pastato fragmentai
- 32. Priešgaisrinių instrumentų sandėlis
- 33. Aikštė
- 34. Šulinys I
- 35. Šulinys II
- 36. Šulinys III
- 37. Šulinys IV
- 38. Šulinys V
- 39. Šulinys VI
- 40. Šulinys VII
- 41. Šulinys VIII
- 42. Takas I
- 43. Takas II
- 44. Takas III
- 44. Takas III
- 45. Vartai
- 46. Šaudykla /2023 m. panaikinta teisinė apsauga/
- 47. Laiptai
- 48. Laiptų vieta
- 49. Slėptuvė I
- 50. Slėptuvė
- 51. Slėptuvė
- 52. Duonos kepyklos pastato vieta
- 53. Grindinio fragmentai
- 54. Medžių eilės
- 55. Medžių alėja

Vertingosios savybės ar saugomos dalys ir elementai užfiksuoti ir teritorijos ribos apibrėžtos/nustatytos:

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2023-02-27, Nr. KPD-SK-230/2 aktas. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas, sudarė Kultūros paveldo centras; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Trečioji nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba.

Vertingosios savybės:

7.1.3.1. planavimo sprendiniai – geometrinė plano struktūra ir tūrinė erdvinė kompozicija, suformuota cariniu laikotarpiu (pastatai perimetru išdėstyti aplink centre esančią stačiakampio formos aikštę ir palei pagrindinius takus; būklė patenkinama, neišlikęs kareivinių pastatas PV teritorijos dalyje, dalis mažųjų statinių, sovietmečiu teritorijoje pristatyta naujų pastatų;

7.1.3.2. buvusių komplekso dalių (statinių) liekanos ar jų vietos – valgyklos pastato fragmentai (pastatas buvęs vieno aukšto, išlikę pastato kapitalinių sienų fragmentai, langų ir durų fragmentai, fasadų dekoru elementai - karnizo fragmentai, piliastrų fragmentai, polanginių traukų fragmentai; būklė gera, 2020 – 2021 m. atlikti tvarkymo ir rekonstrukcijos darbai, duonos kepyklos pastato vieta, vartų betono stulpų Kareivinių g. tipas (po du stačiakampius dekoruotus stulpus, sujungtus betono atramomis abipus gatvės; būklė bloga, neišlikę dalis dekoru elementų, betonas aprupėjęs; priešgaisrinių instrumentų sandėlis; susprogdintų slėptuvių liekanos šlaite, PR teritorijos dalyje;

7.1.3.3. įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai ir vaizduojamojo meno formos – betono laiptų į šlaitą vieta ir tipas, laiptų į šlaitą vieta;

7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai – lygus reljefas ir šlaitas PR teritorijos dalyje; aikštės – stačiakampė aikštė teritorijos centrinėje dalyje (būklė patenkinama);

7.1.3.5. takai, keliai ar jų dalys, dangos – Kareivinių g. trasa nuo Vaidoto g. iki aikštės ir aplink aikštę, Z. Gerulaičio g. trasa, tako nuo aikštės ŠR kryptimi trasa, danga – akmenų, lauko akmenų grindinio tipas Z. Gerulaičio g., grindinio fragmentai tarp arklidžių pasatų;

7.1.3.6. želdynai ir želdiniai – aikštės ŠV ir PR pusių apželdinimo dvigubomis lapuočių medžių eilėmis pobūdis, medžių alėjos fragmentai Kareivinių g. atkarpoje nuo aikštės link Vaidoto g.;

7.1.3.7. upės, natūralūs vandens telkiniai ir hidrotechniniai įrenginiai – apvalaus diametro raudonų plytų šuliniai.

Konkretizuoti tvarkymo, naudojimo, priežiūros reikalavimai:

Reikalavimai kultūros paveldo objekto teritorijai:

Teritorijoje leidžiami visų rūšių tvarkybos darbai:

- Vertingose dalyse::
- Taikomieji moksliniai ir ardomieji tyrimai;
 - Konservavimo darbai;
 - Restauravimo darbai;
 - Remonto darbai;
 - Avarijos grėsmės pašalinimo darbai;
 - Šių darbų planavimas ir projektavimas.

Leidžiami statybos darbai:

- Saugomo komplekso statinių nevertingose dalyse ir kituose statiniuose galimos šios statybos darbų rūšys:
 - Statinio griovimas;
 - Statinio kapitalinis remontas;
 - Statinio paprastas remontas;
 - Statinio rekonstravimas ar nauja statyba;
 - Aikštėje galima nurodytų 2 priede įrenginių statyba.
-

Reikalavimai pastatams ir statiniams – kultūros paveldo objektams:

Komplekso pastatams būdinga vadinamo „plytų stiliaus“ carinio laikotarpio kareivinių stilistika, visuose pastatuose kartojasi tipiniai elementai:

- Stačiakampiai tūriai, 2 a. pastatai su laiptinių rizalitais,
- Gyvenamosios paskirties pastatų stogai keturšlaičiai, ūkinės – dvišlaičiai, dūmtraukiai mūriniai,
- Stogo dangos tipas – skardos lakštai.
- Kapitalinių sienų tinklas – netinkuotos keraminės plytos, fasadai su raudonų plytų paviršiais, juose – būdingos plytų puošybos detalės – būdingi piliastrai, danteliai ir kt. Puošyba taip pat tipinė, skirta tam tikros paskirties pastatams,
- Gyvenamosios paskirties pastatuose puošybos daugiau, ūkinių puošyba minimali,
- Visos angos sienose su segmentinės arkos formos sąramomis,
- Laiptinių perdangos – metalinių sijų su plytų skliautukais, autentiškos tarpaukštinės perdangos – medinės,
- 2 a. kareivinių pastatuose vidaus laiptai metaliniai,
- Pamatai – akmenų, cokoliai – tašytų akmenų,
- Medinių langų ir durų tipas skaidymo tipas,
- Metalinių stogelių virš durų tipas.

Leidžiami visų rūšių tvarkybos darbai:

- Taikomieji moksliniai ir ardomieji tyrimai;
- Konservavimo darbai;
- Restauravimo darbai;
- Remonto darbai;
- Avarijos grėsmės pašalinimo darbai;

-
- Šių darbų planavimas ir projektavimas.
 - Objektų pritaikymo ir restauravimo, kai atkuriami tyrimais nustatyti vertingi neišlikę elementai ar dalys, tokiu atveju galimi tvarkomieji statybos darbai. Saugomo objekto nevertingose dalyse galimi paprastojo ir kapitalinio remonto darbai.
 - Pritaikymo veikla: pritaikymas žmonėms su negalia, šiuolaikiniams higienos ir saugos reikalavimams, inžinierinių tinklų rekonstravimas ar įrengimas, nepažeidžiant pastato vertingųjų savybių. Priimant inžinierinius sprendimus, būtina įvertinti jų poveikį pastato vertingoms savybėms.
 - Galimi kapitalinių sienų tinklo keitimo darbai, pagrįsti tyrimų duomenimis bei su pritaikymo veikla susiję pakeitimai, nepažeidžiant autentiškos plano struktūros ir išlaikant kapitalinių sienų tinklą.
 - Saugomos autentiškos sienų angos, draudžiama keisti jų formą ir išmatavimus. Galimi konstrukciniai pataisymai, taikant specialiąsias technologijas ir medžiagas, nekeičiant išmatavimų.
 - Fasadai, autentiškos architektūrinės detalės, paviršiai tvarkomi, laikantis specialiose technologijose nustatytų reikalavimų, paremtų inžinierinių – techninių tyrimų duomenimis.
 - Saugomos tūrinės detalės sudarančios fasadų architektūrinį sprendimą. Draudžiama įvesti naujus neautentiškus elementus pastato fasaduose, formuoti naujus laiptinių tūrius, portalus, laiptų aikšteles.
 - Saugomos fasado apdailos ir puošybos detalės, paviršių apdailos tipai. Draudžiama keisti autentiškus ar įvesti naujus, neautentiškus elementus pastatų fasaduose. Saugomus elementus tvarkyti, taikant specialiąsias technologijas. Draudžiama įrenginėti reklaminius stendus ar iškabas, kurie pilnai ar dalinai uždengtų pastatų puošybos elementus.
 - Saugomos autentiškos pastatų konstrukcijos, draudžiami darbai, galintys pakenkti autentiškų konstrukcijų stabilumui.
 - Stalių ir kiti gaminiai gaminami iš analogiškų autentiškiems medžiagų: medžio, metalo, išsaugant rėmų profilius, konstrukcijų ir skaidymo tipą.

Teritorijoje esantys kiti objektai:

- 56. Statinys I
- 57. Statinys II
- 58. Valgyklos priestatas
- 59. Statinys III
- 60. Statinys IV
- 61. Pavėsinė I
- 62. Pavėsinė II
- 63. Pavėsinė III
- 64. Statinys V
- 65. Pastatas I
- 66. Pastatas II
- 67. Priestatas

- 68. Statinys VI
- 69. Pavėsinė V
- 70. Statinys VII
- 71. Statinys VIII
- 72. Statinys IX
- 73. Statinys X
- 74. Statinys XI
- 75. Pavėsinė VI

Reikalavimai kitiems objektams:

Leidžiami tvarkomieji statybos darbai:

- Kapitalinis ir paprastas remontas,
- Rekonstravimas, nepažeidžiant kultūros paveldo objektų ir teritorijos vertingųjų savybių,
- Griovimas,
- Menkaverčių, fiziškai nusidėvėjusių statinių su vertingųjų savybių požymiais griovimas teisės aktuose nustatyta tvarka.

Kiti reikalavimai:

- Prieš pradėdant pastatų tvarkybos darbus, būtina atlikti esamos būklės fiksavimo ir natūros tyrimo darbus, parengti tvarkybos darbų projektus.
- Tvarkybos darbai bei su pritaikymo veikla susiję tvarkomieji statybos atliekami ir jų projektai rengiami tik pagal atliktų tyrimų duomenis, kurių pagrindu gali būti tikslinamos vertingosios savybės.
- Tvarkybos darbams vadovauti, atlikti juos, parengti paveldosaugos specialiąją ekspertizę turi teisę kultūros ministro nustatyta tvarka atestuotas specialistas, gavęs leidimus. Tvarkybos darbai atliekami pagal parengtus ir Kultūros paveldo departamente suderintus projektus.
- Pagal NKPAĮ 23-1 str. 10 d., vadovauti ypatingojo ar neypatingojo statinio (išskyrus kultūros paveldo objektus ir kultūros paveldo statinius), esančio kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje ar kultūros paveldo vietovėje, projektavimui, tokio statinio projekto vykdymo priežiūrai turi teisę Statybos įstatyme nustatyta tvarka atestuoti ir jame nustatytus reikalavimus atitinkantys architektai ir statybos inžinieriai
- Vadovauti kultūros paveldo objekto ir kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų projektavimui, atlikti tokio statinio projekto vykdymo priežiūrą turi teisę šio straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka atestuoti architektai ir statybos inžinieriai, šio įstatymo nustatyta tvarka įgiję teisę vadovauti kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo statinių tvarkybos darbų projektavimui ar tvarkybos darbų projekto vykdymo priežiūrai.
- Vadovauti kultūros paveldo objekto ir kultūros paveldo statinio, kito ypatingojo ar neypatingojo statinio, esančio kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje ar kultūros paveldo vietovėje, tvarkomiesiems statybos darbams, tokio statinio ekspertizei, tokio statinio statybos techninei priežiūrai turi teisę Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir jame nustatytus reikalavimus atitinkantys atestuoti architektai ir statybos inžinieriai.
- Tvarkomųjų paveldosaugos ir tvarkomųjų statybos projektų sprendiniai privalo būti įvertinti kultūros paveldo objekto vertingųjų savybių išsaugojimo ir poveikio joms aspektu.

3. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir pozonių paveldosaugos reikalavimai:

Vizualinės apsaugos pozonyje draudžiama statyti statinius, kurie savo aukščiu, apimtimi ar išraiška užgožtų kultūros paveldo objektą. *Krašto apsaugos tikslams skirtoje teritorijoje žiūr. 2 priedą.* pozonyje atcityje planuojami rekonstruoti esami ir statyti nauji statiniai, kurių gabaritai ir vietos turėtų minimalią vizualinę reikšmę Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų kompleksui.

PRIEDAI:

1. Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas (TRP) 2023 m., 6 lapai;
2. Priedas Nr. 2. Kauno tvirtovės artilerijos kareivinių pastatų kompleksas (26904, U40), Krašto apsaugos tikslams skirtos teritorijos plėtros planas. 5 lapai.

Nekilnojamojo kultūros paveldo
ekspertė

(reglamentą parengusio pareigios)

(parašas)

Nijolė Steponaitytė

